

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อประเมินผลนโยบายความปลอดภัยทางถนน ด้านการปรับปรุงจุดอันตรายในทางหลวงชนบท รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามนโยบายความปลอดภัยทางถนน ด้านการปรับปรุงจุดอันตรายในทางหลวงชนบท และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการตามนโยบายความปลอดภัยทางถนน ด้านการปรับปรุงจุดอันตรายในทางหลวงชนบท

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของกรมทางหลวงชนบท ที่ปฏิบัติงานด้านการอำนวยความสะดวกทางจราจรจำนวน 318 คน เก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 89.62 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ช่วยในการวิเคราะห์หาค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของกรมทางหลวงชนบทมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการตามนโยบายความปลอดภัยทางถนน ด้านการปรับปรุงจุดอันตรายในทางหลวงชนบทในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีระดับความคิดเห็นสูงที่สุดในด้านบริบท (Context) โดยเฉพาะเรื่องของที่มาของนโยบายและการกำหนดนโยบาย รองลงมาคือ กระบวนการ (Process) โดยเฉพาะเรื่องภาวะผู้นำ และสิ่งจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติตามนโยบาย และมีความคิดเห็นต่ำที่สุด คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) โดยเฉพาะเรื่องการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งมีความคิดเห็นต่ำที่สุด

ส่วนจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดในทางหลวงชนบทช่วงปี พ.ศ. 2547-2551 พบว่า เมื่อได้ทำการปรับปรุงจุดอันตรายในทางหลวงชนบทแล้ว ในภาพรวมทำให้จำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุ จำนวนผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บมีจำนวนลดลงในแต่ละปี ยกเว้นจำนวนผู้บาดเจ็บในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2550 จำนวน 13 ราย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจากบริบททางด้านสภาพแวดล้อมที่มีต่อนโยบาย

ความปลอดภัยทางถนน ด้านการปรับปรุงจุดอันตรายในทางหลวงชนบท ปัจจัยนำเข้าต่างๆ เช่น ทรัพยากรด้านเงิน คน และ ปัจจัยด้านกระบวนการในการดำเนินนโยบายความปลอดภัยทางถนน ทำให้จำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุ จำนวนผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บมีจำนวนลดลง

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อการดำเนินการตามนโยบายความปลอดภัยทางถนน ด้านการปรับปรุงจุดอันตรายในทางหลวงชนบท ดังนี้ (1) ด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ (2) ด้านความปลอดภัย เช่น ถนนที่เป็นจุดอันตรายไม่สามารถแก้ไขได้ตามรูปแบบที่ต้องการ (3) ด้านบุคลากร และเครื่องมือ เครื่องใช้ ไม่เพียงพอ (4) ด้านการบังคับใช้กฎหมาย และรณรงค์ (5) ด้านการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถมากยิ่งขึ้น (6) ด้านนโยบายความปลอดภัยทางถนน ของกรมทางหลวงชนบท ถือเป็นนโยบายที่ดีมาก และลดอุบัติเหตุได้เป็นอย่างดี (7) การประสานงาน และระยะเวลาในการดำเนินการน้อย (8) ขาดความมั่นคง และเสถียรภาพของกรมทำให้บุคลากรไม่ค่อยใส่ใจในระบบการทำงาน (9) ควรมีการสร้างหรือติดตั้งส่วนประกอบเพิ่มเติมเพื่อความปลอดภัย เช่น ป้ายสัญลักษณ์ สัญญาณไฟ และ (10) ด้านเส้นทาง บางสายทางผิวจราจรยังไม่สมบูรณ์ บ้างเส้นทางยังเป็นผิวจราจรลูกรัง และบางเส้นทางผิวจราจรแคบ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรฝึกอบรม และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของกรมทางหลวงชนบท และนำเทคนิควิชาการสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน
2. ควรมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับปริมาณและลักษณะของงาน
3. ควรมีการนำระบบการตรวจสอบความปลอดภัยทางถนน (Road Safety Audit, RSA) มาใช้ในขั้นตอนการสำรวจออกแบบและขั้นตอนการก่อสร้างอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กรมทางหลวงชนบท ควรเร่งรัดการตรวจสอบความปลอดภัยทางถนนที่รับผิดชอบทุกเส้นทาง ตลอดจนผลักดันให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณต่อไปอย่างเป็นรูปธรรม
2. กรมทางหลวงชนบท ควรมีมาตรการเสริมเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่มาจากสาเหตุอื่นที่ไม่ใช่จากสภาพถนน
3. กรมทางหลวงชนบท และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร ควรมีการแก้ไขออกกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร เช่น การเพิ่มบทลงโทษให้สูงขึ้นและมีการบังคับใช้ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด